

פסח 033 אור ל-יד תשעה

אנחנו נמצאים בס"ד בערב ר"ח ניסן. מצינו מספר זמנים בהתכוננות לחג הפסח. 'שואלין ודורשין שלושים יום קודם החג'. יתר על כן, כאשר נכנס ר"ח ניסן אומרים בהגדה: 'יכול מר"ח? ת"ל ביום ההוא'. שלב נוסף שמתגלה הוא בבדיקת חמץ בליל י"ד ניסן כאשר בודקים חמץ. ממתי מתחיל היו"ט של פסח? לכאורה מתחיל בט"ו, אך גם יום י"ד נקרא יום טוב, משום שהוא זמן של הקרבת קרבן פסח. א"כ היו"ט לא מתחיל רק מליל התקדש חג בט"ו בחודש, אלא מתחיל כבר בי"ד.

בדיקת חמץ אנו עושים בליל י"ד. הגמ' שואלת מדוע לא עושים ביום י"ד עצמו? עונה הגמ' כיוון שאור הנר מאיר יותר בלילה. בעומק יותר - על ליל התקדש החג, ליל ט"ו, נאמר 'לילה כיום יאיר'. אך יתר על כן, אור ליל י"ד בודקין את החמץ. מכאן מה בודקים? מכאן האור שמאיר בי"ד. מהיכן יש כח לאור להאיר בליל י"ד, מהאור של אותו ליל ט"ו. א"כ, האור של פסח לא מתחיל רק בליל ט"ו, אלא כבר בליל י"ד, יש אור חדש שיורד שמכוחו אנו בודקים את החמץ.

מה האור שיורד בליל י"ד?

רבותינו אומרים 'יצחק' גימטריא '208', 'אור' גימטריא 'רז'. רז הוא דבר נסתר. בודקים דווקא בלילה, כדי שיוכל לבדוק בחורים ובסדקים. בחורים יש דבר שנעלם, דבר נסתר. אנו בודקים חמץ בליל י"ד מכאן האור, רז, שמגלה מה שנמצא במקום הנסתר. אור ליל י"ד בודקין את החמץ. מאיר אור בליל י"ד, שמכוחו אפשר למצוא גם מה שנמצא במקום החור ובמקום הסדק.

'חור' ו'סדק', הם בגימטריא 'עשיו' עם האותיות. 'איך נחפשו עשו נבעו מצפוני'. זה מקום של הסתר, של היעלמות. מכאן האור שמאיר בליל י"ד, אפשר למצוא גם את מה שרז, את מה שנעלם.

"אור ליל י"ד בודקין את החמץ". לכאורה מה שבודקין הוא את הבית, ומדוע כתוב שבודקין את החמץ? מבוואר א"כ בעומק דברי המשנה, שבלי ליל י"ד אפשר לבדוק ולמצוא מה שנמצא בתוך החמץ. מה שבפסח נאמר 'תשביתו שאור מבתיכם', בליל י"ד, יש כח למצוא בתוך החמץ, את מה שנעלם. מאיר אור שמה שנראה בפסח חמץ, בליל י"ד מתגלה שיש אור שנמצא בתוך פנימיות החמץ!

מה נמצא בתוך פנימיות החמץ?

'יין והחמץ, דבש והדבש'. אברהם אבינו היה לו פסולת שיצא ממנו ישמעאל. אך זו לא פסולת גמורה של ישראל, שהרי אמו של ישמעאל היתה הגר ולא שרה. אך אצל יצחק, יצא עשיו שבא מרבקה. ולכן עשיו קרוי 'ישראל מומר'. כלומר, מה שצריך להתגלות מכח יצחק, קומה שלימה של בנים קדושים. יצא משם מציאות של עשיו. זה מציאות של יין והחמץ.

אור ליל י"ד בודקין את החמץ, את החמץ עצמו, כמו שהתבאר. אז מתגלה שמוצאים, שגם מה שנראה מציאות של חמץ, מכאן האור אפשר לגלות את פנימיותו.

'יין והחמץ' - בליל התקדש חג אנו שותים ד' כוסות. ביין נאמר 'אל תרא יין כי יתאדם'. זה יין של אדמיות של קדושה. הפסולת של אדמיות של קדושה נאמר אצל אדם 'הלעיטי נא מן האדום האדום הזה', זה פסולת של אותה אדמיות. בליל פסח כאשר באים לשתות יין אדם זה כח האדמיות של הקדושה. כנגד ארבעה בנים דיברה התורה 'אחד תם', זה יעקב אבינו. 'אחד רשע', זה עשיו, שבו ביום יצא לתרבות רעה.

מכאן האור שנתגלה אור

מכאן האור שמתגלה בי"ד בודקין את החמץ. מכאן האור שנתגלה, אור, רז כמו שהתבאר, להוציא את היין והחמץ ולתקן אותו. מכאן אותו אור שמתגלה 'לילה כיום יאיר', בליל ט"ו, אז חל בו מציאות של כנגד ארבעה בנים דיברה תורה, וכנגדם ארבעה כוסות. וגם כנגד בן רשע בחינת עשיו הרשע, ג"כ יש כוס בליל התקדש חג.

עשיו נלחם בעם ישראל בבחינת ארבע מאות איש עימו. הכח הזה השתלשל במצריים. 'ארבע מאות שנה שישובו בני ישראל במצרים'. ארבע בנים, ארבע מאות אנשים של עשיו וארבע מאות שנות ישיבה במצרים מתקנים את הכח של האבחה כנגד בן רשע.

ליל י"ד שבדקין את החמץ, את החמץ עצמו, מכח אותו אור, רז שמתגלה. מגלים את השורש שנמצא בעשיו. אור, רז, יצחק. שהגימטריא שווה. מכח כך מתגלה שהתיקון של יציאת מצרים לא מתקנת רק את הגלות בפועל ואת הגאולה בפועל, אלא את שורש הגלות נאמר 'ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם', היכן מתגלה השורש. שכיוון שיוצא מיצחק פסולת של עשיו, ארבע מאות שנה נמנים מזמן לידתו של יצחק. זה כוחו של עשיו ביצחק. ארבע מאות איש עימו. כאשר מתגלה אור לי"ד בודקין את החמץ. מתקנים את שורש הגאולה כבר מראשיתה, אצל יצחק אבינו.

בליל י"ד, הרי ישראל עדיין היו במצרים, שרק בט"ו יצאו. אם כבר בי"ד מאיר האור של יציאת מצרים, הרי ששלמות התיקון לא רק בליל ט"ו, שאז בני"ג נגאלו ובבוקרו של יום יצאו ממצרים. אלא בבחינת 'אנכי יוצא בתוך ארץ מצרים', ובתוך ארץ מצרים עצמה. ומתי מתגלה התוך של מצרים הגמורה? ביום האחרון שלפני הגאולה, בליל י"ד. בבחינת שלמות החושך שלפני השחר. אז מקום עומק הגלות הגמורה. לילה לאחר מכן יש כבר מציאות של גאולה לילה כיום יאיר. א"כ ליל י"ד הוא תוקף הגמור של הגלות. בליל י"ד שבדקין את החמץ, את האור שעתידי להתגלות בט"ו, כאן מונח עומק הגאולה של בני ישראל.

בעומק הפנימי שבדבר, הגאולה בשורשה לא התחילה רק בליל ט"ו, אלא מכח תקנת חכמים לבדוק את החמץ בליל י"ד, הרי אנו מאירים את הגלות והופכים אותו לגאולה עוד קודם שהגיעה הגאולה.

'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות' אבל בעומק הגאולה עתידה עיקר, וגאולת מצרים טפילה. אנו מגלים גאולה חדשה ביציאת מצרים. היכן מתגלה גאולה חדשה ביציאת מצרים, כאשר הגאולה חלה בליל י"ד ולא בליל ט"ו.

ככל שהאדם מחובר יותר לגאולה העתידה, מאיר בו האור של ליל י"ד, של תקנת חכמים לבדוק את החמץ, וע"י כן הוא מאיר את אור ט"ו בליל י"ד. ובעומק יותר לא רק האור של ט"ו מאיר בי"ד, אלא גם האור של הגאולה העתידה. מצד כך יתוקנו גם הרשעים הגמורים. מה שהתגלה במצרים שמתו הרשעים הגמורים במכת חושך, אבל מכח אור לי"ד בודקין את החמץ כנגד בן רשע שהוא עשיו, אז מכח האור הזה יהיה תיקון גם לאותם נשמות שמתו במכת חושך. הנשמות הללו גם יתוקנו בגאולה העתידה במהרה בימינו אמן.

- [1] [פסח](#)

Featured Image Text:

אור ל-יד

Source: <https://bilvavi.net/shiur/תשעה-ל-יד-אור-033-פסח>

Links

[1] <https://bilvavi.net/pesach>